

Handlingsplan för familjecentrerat arbetssätt (FCA) 2024

Stadsområde Centrum

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	2
2	MÅLGRUPP	2
3	KOORDINATORNS ROLL	2
4	UTVECKLINGSOMRÅDEN INOM AVTALSPERIODEN	3
5	INSTRUKTIONER	3
6	ÖVERSIKT MÅLSÄTTNINGAR.....	4
7	MÅLSÄTTNINGAR OCH PLANERADE INSATSER/AKTIVITETER	5
7.1	ERBJUDA FAMILJER OCH ANDRA VIKTIGA VUXNA INOM STADSOMRÅDET ETT SAMORDNAT OCH VÄLFUNGERANDE STÖD UTIFRÅN BARNNS BEHOV	5
7.2	VERKA FÖR ATT FAMILJECENTRERAT ARBETSSÄTT SKA UTGÖRA EN STABIL PLATTFORM FÖR TIDIG UPPTÄCKT OCH TIDIGA SAMORDNANDE INSATSER	8
7.3	ERBJUDA KOMPETENSUTVECKLING TILL PERSONAL, CHEFER OCH BESLUTFATTARE INOM KOMMUN, REGION OCH CIVILSAMHÄLLET MED SYFTE ATT STÄRKA DET FAMILJECENTRERADE ARBETSSÄTTET.....	10
8	ORGANISERING AV DET FAMILJECENTRERADE ARBETSSÄTTET I STADSOMRÅDET	11
9	ÖVRIGT.....	12
10	BUDGET	13

1 INLEDNING

Familjecentrerat arbetssätt (FCA) syftar till att stärka det generella arbetet för barn och deras familjer genom att samordna verksamheterna inom kommun och region som vänder sig till barn och familjer. Det är en strategi som handlar om att skapa goda och likvärdiga uppväxtvillkor för barn genom att stärka familjer. Alla verksamheter som möter barn och familjer ska samverka och gemensamt utgöra en stabil plattform för tidiga upptäckter samt tidigt samordnade insatser. Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) har tecknat avtal med Göteborgs socialnämnder om familjecentrerat arbetssätt. Syftet med avtalet är att skapa stabilitet i samverkansarbetet och säkra en gemensam utveckling av arbetet kring barn och familjer i stadsområdet. Arbetet ska bidra till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa och bidra till att barn och unga lyckas i skolan.

2 MÅLGRUPP

FCA ska bygga på lokala förutsättningar och flexibilitet för att nå ut till samtliga familjer som är bosatta i stadsområdet. Ett främjande, förebyggande och välfungerande stöd ska erbjudas som doseras och anpassas utifrån behov. Målgruppen för det familjecentrerade arbetssättet är blivande föräldrar, familjer med barn 0–18 år och andra viktiga vuxna som kan ha en avgörande roll för barnets livsvillkor. Ambitionen med det familjecentrerade arbetssättet är att erbjuda familjer i stadsområdet ett välfungerande stöd i samverkan mellan berörda verksamheter.

3 KOORDINATORNS ROLL

FCA-koordinatorerna ska arbeta för att utveckla helhetsperspektivet 0–18 år inom det familjecentrerade arbetssättet. Koordinatorerna kan stödja i uppstartsarbete av familjecentraler eller familjecentralsliknande verksamheter inom stadsområdet samt i sin roll bidra till en sammanhållen barn- och ungdomshälsa. Om utökat hembesöksprogram finns inom stadsområdet kan koordinatorerna finnas som ett stöd i det arbetet. FCA-koordinatorer ska stödja arbetet med föräldraskapsstöd på öppna arenor och mötesplatser för familjer, likaså inom Skolan som arena. Koordinatorernas uppdrag är att arbeta utifrån det familjecentrerade arbetet med fokus på tidiga åldrar. Koordinatorernas

uppdrag är att hålla ihop arbetet i stadsområdet och samordna insatser utifrån gemensamt prioriterade områden. I uppdraget ingår även att delta i relevanta nätverk över staden som bidrar till måluppfyllelse.

4 UTVECKLINGSOMRÅDEN INOM AVTALSPERIODEN

Nedanstående utvecklingsområden ska omhändertas och inkluderas i handlingsplanen.

Parterna är överens om att under avtalsperioden arbeta för:

- Utveckling av det generella föräldraskapsstödet 0–18 år.
- Läsförbättringsinsatser i och utanför skolan.
- Fokus på att stödja arbetet med tidiga insatser och samverka kring barn och familj 0–18 år för att främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.

5 INSTRUKTIONER

Handlingsplanen skickas till Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen delregional.namnd.goteborg@vgregion.se senast den **1 december** årligen.

Den ska också gå för kännedom till respektive berörda nämnder i staden.

6 ÖVERSIKT MÅLSÄTTNINGAR

Gemensamma målområden för FCA i Göteborgs Stad 2024			
Målområde och övergripande målsättning	7.1. Erbjuder familjer och andra viktiga vuxna inom stadsområdet ett samordnat och välfungerande stöd utifrån barns behov.	7.2. Verkar för att familjecentrerat arbetssätt ska utgöra en stabil plattform för tidig upptäckt och tidiga samordnande insatser.	7.3. Erbjuder kompetensutveckling till personal, chefer och beslutsfattare inom kommun, region och civilsamhället.
Delmål	7.1.1. Samordna det lokala utbudet av föräldrastödsprogrammet ABC.	7.2.1. Stabila strukturer för samverkan kring blivande och nyblivna föräldrar.	7.3.1. Grundläggande kunskap om FCA ska finnas hos personal, chefer och beslutsfattare.
Delmål	7.1.2. Det ska finnas tillgängligt generellt föräldraskapsstöd 0–18 år anpassat efter målgrupper för att även nå dem som behöver det mest.	7.2.2. Stabila strukturer för samverkan kring småbarnsfamiljer.	7.3.2. Professionella som möter barn och familj ska ha kompetens kring uppmärksammade behov i syfte att stärka tidig upptäckt/tidigt agerande.
Delmål	7.1.3. Stötta samverkan för att kunna erbjuda vissa riktade föräldrastödsinsatser.	7.2.3. Stötta samverkan för en sammanhållen barn- och ungdomshälsa.	
Delmål	7.1.4. Samordnade insatser och stöd i samverkan för föräldrar ska bidra till ökad närvaro i förskola och skola.	7.2.4. Jämlik tillgång till hälsofrämjande arenor och mötesplatser för familjer.	

7 MÅLSÄTTNINGAR OCH PLANERADE INSATSER/AKTIVITETER

7.1 Erbjuder familjer och andra viktiga vuxna inom stadsområdet ett samordnat och välfungerande stöd utifrån barns behov.

Med fokus på utveckling av det generella föräldraskapsstödet 0–18 år, läsfrämjande insatser i och utanför skolan samt arbetet med tidiga insatser och samverkan kring barn och familj 0–18 år för att främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.

Delmål	Planerade insatser/aktiviteter - Målgrupp	Ansvar	Förväntad effekt/resultat
7.1.1. Samordna det lokala utbudet av föräldrastödsprogrammet ABC	Samordna ABC föräldrastödsprogram lokalt utifrån prioriterade behov och målgrupper. Rekrytera gruppleddare samt identifiera prioriterade områden. Sprida information om ABC föräldraskapsstöd till verksamheter som möter barn och familjer. Utveckla möjligheten för fler föräldrar att delta på ABC-grupper exempelvis genom ABC på engelska, tillgång till barnpassning eller barnaktiviteter.	FSF, GSF och SF ansvarar för att följa beslut. FCA-koordinator samordnar och utvecklar.	Rusta föräldrar i alla samhällsgrupper att möta utmaningar i föräldraskapet, bidra till förbättrade familjerelationer och goda uppväxtvillkor.
7.1.2. Det ska finnas tillgängligt generellt föräldraskapsstöd 0–18 år anpassat efter målgrupper för att även nå dem som behöver det mest.	Föräldraskapsstöd genom stödmaterial såsom, litteratur eller samtalskort. Fortsätta satsa och utveckla föräldrastödet via litteratur till verksamheter som möter föräldrar.	FCA-koordinator i samverkan med berörda verksamheter.	Rusta föräldrar att möta utmaningar i föräldraskapet och bidra till förbättrade familjerelationer.

	Tillgängliggöra information till föräldrar och verksamheter om generellt föräldraskapsstöd, möjlighet till individuellt stöd via föräldrastödjare, föräldraföreläsningar och behovsanpassade föräldragrupper.	FCA-koordinator i samverkan med berörda verksamheter.	Rusta föräldrar att möta utmaningar i föräldraskapet och bidra till förbättrade familjerelationer.
	Utveckla FCA och föräldrastöd inom Skola som arena skolorna (Torpaskolan och Kungsladugårdsskolan), exempelvis genom elevhälsan.	FCA-koordinator i samarbete med koordinator Skolan som arena samt berörda chefer och elevhälsan för skolorna som arena.	Goda uppväxtvillkor för barn på skolan och i grannskapet genom att fler vuxna får stöd i föräldraskap.
7.1.3. Stötta samverkan för att kunna erbjuda vissa riktade föräldrastödsinsatser	Stötta i samverkan så invånare i stadsområde Centrum får tillgång till de beslutade stadenövergripande riktade föräldrastödsinsatserna (Trygghetscirkeln, BiFF, LFT)	FCA-koordinator i samverkan med Resursenheten, FSF samt andra ideella verksamheter.	Breddat utbud av föräldraskapsstöd som på sikt bidrar till jämlik hälsa och bidra till förbättrade familjerelationer.
7.1.4. Samordnade insatser och stöd i samverkan för föräldrar ska bidra till ökad närvaro i förskola och skola	Fortsatt stötta samverkan och utforska nya möjligheter kring närvaroarbeta med verksamheter som möter barn och familjer, som till exempelvis samverkan med Funktionsstöd.	FCA-koordinator i samverkan med elevhälsa (GSF).	Ökad närvaro i skolan.
	Stötta spridningen av närvarofrämjande material och information om skolnärvaro till exempel sprida föräldrastrategierna till verksamheter som möter föräldrar till barn i skolan.	FCA-koordinator i samverkan med elevhälsa (GSF).	Ökad närvaro i skolan.

	Inkludera verksamheter som möter småbarnsfamiljer i främjande av närvaro i förskolan samt arbetet med nationella riktlinjerna fler barn i förskolan.	Förskoleförvaltningen med stöd av FCA-koordinator.	Ökad närvaro i förskolan.
--	--	--	---------------------------

7.2 Verka för att familjecentrerat arbetssätt ska utgöra en stabil plattform för tidig upptäckt och tidiga samordnande insatser

Med fokus på utveckling av det generella föräldraskapsstödet 0–18 år, läsfrämjande insatser i och utanför skolan samt arbetet med tidiga insatser och samverkan kring barn och familj 0–18 år för att främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.

Delmål	Planerade insatser/Aktiviteter - Målgrupp	Ansvar	Förväntad effekt/resultat
7.2.1. Stabila strukturer för samverkan kring blivande och nyblivna föräldrar.	Fortsatt arbete med att skapa en stabil styrning i samverkan utifrån de fyra FC och FC-liknande verksamheterna; Sandarna, Linnéstaden, Draken, Munkeback.	Närmsta chefer som är ansvariga för verksamheterna som ingår i FCLV med stöd av FCA-koordinator.	Samverkan för upptäckt och insatser tidigt i barns liv.
7.2.2. Stabila strukturer för samverkan kring småbarnsfamiljer.	Implementera barnhälsonätverk i Centrum	FSF, BVC, SF Centrum m.fl. FCA-koordinator samordnar och faciliterar.	Stabilitet i samverkansarbetet som gynnar utvecklingen av arbetet med barn och familjer.
	Följa upp användningen av Pixie-böcker hos folktandvården samt utforska utvecklingen av andra samverkansparter till exempel Närhälsans vårdcentraler	FCA-koordinator.	Stärka samverkan med folktandvården, Närhälsan samt stärka det läsfrämjande arbetet.
7.2.3. Stötta samverkan för en sammanhållen barn- och ungdomshälsa	Stötta och främja samverkan inom NOSAM Barn och Unga för en mer sammanhållen barn- och ungdomshälsa.	Deltagare i NOSAM, FCA-koordinator stöttar i samverkan.	Stabilitet i samverkansarbetet som främjar goda uppväxtvillkor, god hälsa och närvaro i skolan.
7.2.4. Jämlik tillgång till hälsofrämjande arenor och	Se över möjligheter till att utveckla/stärka mötesplatser för familjer i områden som är definierade i behovsanalysen - fokus Kalleback.	FCA-koordinator.	Mer jämlik tillgång till mötesplatser och förbättrade möjligheter till att stärka

mötesplatser för familjer.			familjens sociala nätverk och göra tidig upptäckt.
-----------------------------------	--	--	--

7.3 Erbjud kompetensutveckling till personal, chefer och beslutsfattare inom kommun, region och civilsamhället med syfte att stärka det familjecentrerade arbetssättet

Med fokus på utveckling av det generella föräldraskapsstödet 0–18 år, läsfrämjande insatser i och utanför skolan samt arbetet med tidiga insatser och samverkan kring barn och familj 0–18 år för att främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.

Delmål	Planerade insatser/Aktiviteter – Målgrupp	Ansvar	Förväntad effekt/resultat
7.3.1. Grundläggande kunskap om FCA ska finnas hos personal, chefer och beslutsfattare	Politiker, chefer (bl.a. i NOSAM BU) och berörda medarbetare bör ha deltagit i den centrala grundutbildningen i FCA.	FCA-koordinator och processledare, samordnas inom staden.	Förbättrad samverkan för barn och familj. Ökad kunskap om tidiga insatser i samverkan och hur på så sätt skapar mervärde i arbetet med familjer och barn.
7.3.2. Professionella som möter barn och familj ska ha kompetens kring uppmärksammade behov i syfte att stärka tidig upptäckt/tidigt agerande.	Undersöka tillgängligt utbildningsmaterial (te.x filmer) om bl.a. orosanmälningar eller risk- och skyddsfaktorer för kompetensutveckling inom verksamheter.	FCA-koordinator.	Ökad kunskap om tidiga insatser i samverkan och hur på så sätt skapa mervärde i arbetet med familjer och barn.
	Stötta samverkan kring SIP, sprida och uppmuntra informationsspridning av SIP samt arrangera SIP utbildning efter behov.	SIP-samordnare, FCA koordinator.	Kompetens och trygghet om SIP-processen och att fler barn och familjer erbjuds samordnade insatser.
	Främja kompetens och erfarenhetsutbyte hos personal i verksamheter, tex genom lokalt anordnade kompetensdagar, studiebesök eller liknande, te.x. socialtjänstprocessdagen.	FCA-koordinator med berörda verksamheter.	Öka tillit och samverkan mellan verksamheter. Ökad kunskap och inspirera till att jobba med tidiga insatser i samverkan.

	Ett fokusområde är kompetensutveckling för fristående förskolor om BHV, om socialtjänstens arbete och SIP.		

8 ORGANISERING AV DET FAMILJECENTRERADE ARBETSSÄTTET I STADSOMRÅDET

Stadsområde Centrum har totalt 4,5 tjänster för arbete inom avtalet för det familjecentrerade arbetssättet 0–18 år:

- 4 FCA-koordinatorer som alla arbetar heltid eller i något fall 85%. Dessa är anställda inom socialförvaltning Centrums enhet Tidiga insatser i samverkan – barn och familj.
- 0,5 FCA-koordinator som arbetar inom Grundskoleförvaltningens övergripande elevhälsa inom utbildningsområde Centrum.

I stadsområdet finns det flera FCA-arenor exempelvis en familjecentralsliknande verksamhet, samverkansarenor med BVC, BMM och Öppna förskolan samt Skola som arena.

På flera av dessa FCA-arenor pågår löpande samverkan mellan olika verksamheter som möter barn och familjer såväl på medarbetarnivå som chefsnivå genom styrgrupper och samverkansgrupper. Det ger goda förutsättningar för närhet mellan FCA-koordinatorer, olika professioner och arenor riktade till familjer och barn i samverkan mellan olika aktörer.

Inom den övergripande elevhälsan finns professionsutvecklare för den samlade elevhälsans alla professioner samt Skolprev-teamet som har ett särskilt uppdrag kring skolfrånvaro. Även detta ger goda förutsättningar för samverkan mellan FCA-koordinator och grundskolornas verksamhet.

FCA-koordinatorerna arbetar i och samordnar även olika arbetsgrupper och nätverk inom stadsområdet, lokalt i delområden eller för hela stadsområdet, med syfte att utveckla, driva och stödja det familjecentrerade arbetet.

Under 2023 påbörjade utvecklingsledare folkhälsa, Hälsolots och FCA-koordinatorerna ett närmare samarbete i arbetet med behovsanalys och handlingsplan. Det arbetet kommer att systematiseras under 2024. Utöver det arbetar även den operativa gruppen med behovsanalysen där till exempel FCA får olika förvaltningars syn på de behov som finns och kan använda det i handlingsplansarbetet.

Koordinatorernas arbete:

Utöver de målsättningar som finns för 2024 och de aktiviteter/insatser som presenteras i handlingsplanen arbetar FCA-koordinatorerna bl.a. löpande med att

- Värna och stärka verksamheternas kunskap om och förtroende för varandra för att bland annat förbättra möjligheterna till att barn och familjer från hela samhället tar del av välfärdens verksamheter.
- Stärka gemensamma budskap kring barns hälsa och utveckling.
- Stödja att kunskap finns om sekretess och samtycke i samverkan mellan olika verksamheter.
- Kommunicera vilket föräldraskapsstöd som finns i staden och lokalt i stadsområde Centrum.
- Visa på/uppmuntra till användning av verktyg relaterade till föräldraskapsstöd och FCA-arbete.
- Uppmuntra till läsfrämjande.

9 ÖVRIGT

1 mars 2024 träder Samverkansavtal Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland i kraft. Under 2024 kommer således arbetet med att skriva avtal dra igång på de arenor som är aktuella inom stadsområde Centrum.

10 BUDGET

	HSNG	SN+FSN	GSN
Koordinatorer (3,5 åa) (lön inkl. lönebikostnader) Enligt avtal 50/50-finansiering.	1250 tkr	1980 tkr	360 tkr
Gemensam kompetensutveckling¹ (teambuilding, konferenser, seminarier, utbildning, resor, studiebesök etc.)	130 tkr	130 tkr	
Övrigt (ex. gemensamt material etc.)	173 tkr	173tkr	
SUMMA	1553 tkr	2283 tkr	360 tkr